

Dla 5-6 klas
szkoły podstawowej
I 1-2 klas
gimnazjum

- OPOWIEŚCI Z -
NARNI

PODRÓŻ WĘDROWCA DO ŚWITU

FILM W POLSKIEJ WERSJI JĘZYKOWEJ
W CYFROWYM

3-D

**MATERIAŁY EDUKACYJNE
DLA KATECHETÓW**

© 2010 Twentieth Century Fox Film Corporation and Walden Media, LLC. All rights reserved. THE CHRONICLES OF NARNIA, and all book titles, characters, and locales original thereto are trademarks of the C.S. Lewis Pte. Ltd. and are used with permission.

WALDEN MEDIA

„Dla Was drzwi do Krainy Aslana są w waszym własnym świecie”

DRODZY KATECHECI,

Wytwórnice filmowe Walden Media i Twentieth Century Fox przedstawiają kolejny film z cyklu „Opowieści z Narnii” – „Podróż Wędrowca do Świtu”. Tym razem rodzeństwo, Edmund i Łucja Pevensie, wraz z nie bardzo przez nich lubianym kuzynem Eustachym, poprzez wiszący na ścianie obraz zostają wciągnięci na pokład *Wędrowca do Świtu*. Okretem z Narnii płyną na niezwykłą wyprawę po Nieznanych Morzach Wschodnich, towarzysząc księciu Kaspianowi. Jej celem jest odnalezienie siedmiu baronów wygnanych przez wuja Kaspiana, złego Miraza. W czasie podróży przeżywają moc przygód, gdyż każda z wysp, jakie po drodze odwiedzają, kryje inną zagadkę, spotykają niezwykle istoty oraz toczą walki z przeciwnikami. Na końcu drogi czeka na nich Aslan, Wielki Lew.

C. S. Lewis nawrócił się na chrześcijaństwo, wcześniej pisząc kilka prac na temat apologetyki tego wyznania i fantastyki z jego motywami. Stąd, tak jak pozostałe części Narnii, „Podróż Wędrowca do Świtu” jest bogata w symbolikę chrześcijańską, poczynając od podobieństwa fikcyjnej postaci Iwa Aslana do Jezusa z Nazaretu. W tradycji chrześcijańskiej Chrystusa utożsamiano z biblijnym „Lwem Judy”, o czym świadczy fragment Apokalipsy św. Jana: „Tedy mi jeden z onych starców rzekł: Nie płacz! Oto zwyciężył lew, który jest z pokolenia Judowego, korzeń Dawidowy, aby otworzył księgi i odpieczętował siedem pieczęci ich.” (Ap 5:5, *Biblia Gdańska*). Aslan jest tym, który prowadzi Łucję, Edmunda i Eustachego „poza Koniec Świata”, a jego kraina zdaje się przypominać biblijny raj. Lew staje się nie bez przyczyny głównym sprzymierzeńcem dzieci, będących pierwszoplanowymi bohaterami każdej z cyklu książek Lewisa. To one docierają na sam kres świata i to im Aslan otwiera bramę w niebie. „Nie lękajcie się” – przemawia do nich na koniec „Podróży Wędrowca do Świtu”. Pojawia się tu wyraźne nawiązanie do fragmentu Ewangelii, mówiącego o tym, że jeżeli nie staniemy się jak dzieci, nie wejdziemy do Królestwa Niebieskiego. Świat Aslana reprezentuje dobro i prawdę. Nieustanna walka o to, by wziąć górę nad pojawiającym się złem, przypomina walkę Chrystusa z grzechem. Podróż *Wędrowca do Świtu* można interpretować jako wyruszenie w świat apostołów, których przywołują na myśl postaci baronów, ale też jako nawiązanie do arki Noego.

Chrześcijańska wizję świata zawarta w dziele Lewisa i odniesienia do Pisma Św. nasuwają wiele skojarzeń. Film jest znakomitą pretekstem do pogłębionej rozmowy z dziećmi i młodzieżą na tematy religijne.

Strona 1..... ĆWICZENIE 1: Wszystko zaczęło się od obrazów
Strona 2..... ĆWICZENIE 2: Boża pomoc
Strona 3..... ĆWICZENIE 3: Dotrzeć poza kraniec świata
Strony 4-5..... ĆWICZENIE 4: Tęsknota za Niebem

JAK KORZYSTAĆ Z TYCH MATERIAŁÓW

Proponowane tu ćwiczenia są przeznaczone dla uczniów 5-6 klas szkoły podstawowej i 1-2 klas gimnazjum.

W kilku przypadkach należałoby w czasie lekcji posilkować się kilkoma egzemplarzami Biblii, w której uczniowie mogliby znajdować potrzebne im fragmenty, odnajdując nawiązania do Ewangelii.

Każda strona może być kopiowana w celach edukacyjnych.

O FILMIE

Powracamy do pełnego przygód, „równoległego” świata stworzonego przez C.S. Lewisa, podobnie jak w przypadku dwóch poprzednich filmów powstałych w oparciu o dwie pierwsze części cyklu C.S. Lewisa „Opowieści z Narnii”, także pełnego symboli chrześcijańskich, tym razem na pokładzie żaglowca „Wędrowiec do Świtu”. Reżyserem tego nowego filmu jest Michael Apted (*Goryle we mgle, Rzym, córka górnik*), a autorami scenariusza Christopher Markus, Stephenem McFeely i Michael Petroni.

ĆWICZENIE 1

Imię i Nazwisko _____

WSZYSTKO ZACZĘŁO SIĘ OD OBRAZÓW

„Niektórym się wydaje, że zacząłem zastanawiać się jak mógłbym powiedzieć coś o chrześcijaństwie dzieciom; potem wybrałem baśnie, jako narzędzie; następnie zebrałem informacje na temat psychologii dziecięcej i zdecydowałem, dla jakiej grupy wiekowej pisać; ostatecznie utworzyłem listę prawd chrześcijańskich i stworzyłem alegorie, aby nadać im formę. To wszystko to czysty nonsens. Nie mogłbym pisać w ten sposób. Wszystko zaczęło się od obrazów; faun niosący parasolkę, królowa w saniach, wspaniały lew. Na początku nie było w nich nic chrześcijańskiego; ten element sam wpłótł się w historię.” – tak pisał o „Narnii” C.S. Lewis.

TWOJA KOLEJ

Zastanów się, jak C.S. Lewis tworzył „Podróż Wędrowca do Świtu”:

1. Dlaczego nie zaczął, tak jak napisał, od elementów chrześcijańskich, skoro wiara od czasu nawrócenia była dla niego tak ważna?
2. W którym fragmencie książki pojawia się pierwszy symbol religijny?
3. Czy książkę taką jak „Podróż Wędrowca do Świtu” można traktować jako świadectwo wiary jej autora?

PROPOZYCJA DODATKOWA

PRACA W GRUPIE

Wyobraźcie sobie, że waszym zadaniem jest stworzenie książki dla dzieci, w której znajdzie się symbolika religijna. Następnie wybierzcie symbole religijne i zaplanujcie, jak obudujecie je fikcyjną historią. Oceńcie trudność tego zadania w skali od 1 do 10. Co sprawiło Wam największy problem? Czy teraz rozumiecie, dlaczego Lewis nie tworzył książki w tej kolejności?

Imię i Nazwisko _____

BOŻA POMOC

Tak jak w poprzedniej części „Opowieści z Narnii” ingerencja Boga w wydarzenia dziejące się w Narnii w „Podróży Wędrowca do Świt” nie jest do końca bezpośrednia i przewidywalna. Nadchodzi w nieoczekiwanym momencie i jest możliwa do odczytania dopiero dużo później, z perspektywy czasu.

Posłuchajmy opowieści Eustachego o jego pierwszym spotkaniu z Aslanem, którą przedstawia Edmundowi po przygodzie, podczas której zmienił się w smoka:

„No więc, w każdym razie spojrzalem i zobaczyłem chyba ostatnią rzecz, jakiej się spodziewałem: zbliżającego się do mnie powoli ogromnego lwa. I dziwna sprawa: tej nocy nie było księżycy, a jednak wokół lwa jaśniała księżycowa poświata. Podchodził coraz bliżej i bliżej. Okropnie się go bałem. Pewnie myślisz, że będąc smokiem mogłem z łatwością powalić każdego lwa. Ale to nie był ten rodzaj strachu. Nie bałem się tego, że mnie zje, po prostu bałem się JEGO, jeżeli potrafisz zrozumieć o co mi chodzi. No więc podszedł zupełnie blisko i spojrzał mi prosto w oczy. Zacisnąłem powieki. Ale na nic się to zdało, bo powiedział mi, żebym za nim poszedł.

- Chcesz powiedzieć, że lew mówił?

- Nie wiem, teraz kiedy o to spytałeś, wydaje mi się, że chyba nie. Ale jednak jakoś mi to oznajmił. Wiedziałem, że muszę zrobić to, co mi mówi, więc podniosłem się i poszedłem za nim.”

(Rozdział VII „Jak się ta przygoda zakończyła”, 370 str. Media Rodzina 2004 r.)

TWOJA KOLEJ

1. Czy historia Eustachego – jego przemiana w smoka i powrót do ludzkiej postaci - jest dowodem na to, że należy akceptować to, co Bóg nam zsyła czy tego zaprzeczeniem? Uzasadnij swoją odpowiedź.
2. Czy miałeś w swoim życiu taki moment, kiedy otrzymałeś nieoczekiwaną pomoc i dopiero z perspektywy czasu zrozumiałeś, że była ona darem, jaki zesłał Ci dobry Bóg?
3. W eseju o chrześcijaństwie C.S. Lewis napisał, że jednym z najważniejszych komponentów wiary jest patrzeć na każdą rzecz tak, jakby pochodziła od Boga. Czy jest to trudne zadanie – powiedz na własnym przykładzie?

TWOJA KOLEJ

Sporządź graf na którym zaznaczysz swoje życie i te wydarzenia, które od początku wydawały ci się ingerencją Pana Boga w Twoje życie oraz te, które okazały się takimi dopiero później.

Imię i Nazwisko _____

DOTRZEĆ POZA KRANIEC ŚWIATA

Kiedy pod koniec książki bohaterowie „Podróży Wędrowca do Świt” docierają do Krainy Aslana, C.S. Lewis tak to opisuje:

„Przed nimi wznosiła się błękitna ściana, bardzo jasna, lecz prawdziwa i masywna, bardziej przypominająca szkło niż cokolwiek innego.

Wkrótce byli już tego pewni.

Ale między nimi a podnóżem nieba na zielonej trawie jarzyło się coś tak białego, że nawet ich sokole oczy z trudem na to patrzyły. Podeszli bliżej i zobaczyli białe jagnię.

- Chodźcie, śniadanie czeka – powiedziało jagnię swoim słodkim, mlecznym głosem. Teraz dopiero dostrzegli ognisko płonące na trawie i piekące się na nim ryby. Usiedli i jedli ryby, odczuwając głód po raz pierwszy od wielu dni. A było to najwspanialsze jedzenie, jakim kiedykolwiek się sycili.”

(Rozdział XVI „Na samym końcu świata”, 466 str., Media Rodzina 2004 r.)

TWOJA KOLEJ

Używając powyższego cytatu i wiedzy, jaką wyniosłeś z lektury „Podróż Wędrowca do Świt”, znajdź odpowiedzi na poniższe pytania:

1. W jaki sposób film ukazuje Krainę Aslana jako biblijny raj, do którego docierają ci, którzy na to zasłużyli, żyjąc według przykazań? Opisz jego poszczególne elementy: od obrazu po muzykę.
2. W których fragmentach Ewangelii pojawia się jagnię i czego jest ono symbolem?
3. Czy znajdujesz inne nawiązania do Nowego Testamentu na końcu książki?

PROPOZYCJE DODATKOWE

PRACA
W GRUPIE

W których fragmentach Biblii pojawiają się ryby? - dokonajcie podziału klasy na grupy, z których każda przedstawi poszczególne zdarzenia z Ewangelii z tym związane. Zastanówcie się wspólnie, czego symbolem są ryby.

PRACA
W GRUPIE 2

Niech uczniowie dobrać się w pary, a każda z par stworzy plakat odzwierciedlający świat narnii z „Podróży Wędrowca do Świt” z wykorzystaniem realiów współczesnej rzeczywistości, w którym uwzględni symbole religijne, jakie występują w tej części „Opowieści z Narnii”. Po jego wykonaniu każda z par ma dokonać prezentacji plakatu.

TĘSKNOTA ZA NIEBEM

C.S. Lewis napisał książkę o chrześcijaństwie zatytułowaną „Chrześcijaństwo po prostu. Dla tych, którzy chcieliby wierzyć, ale intelekt im nie pozwala”. Na tę pozycję złożył się cykl rozmów, jaki podczas II wojny światowej przeprowadziło z autorem BBC. Okazało się, że C.S. Lewis ma talent do logicznego wyjaśniania kwestii nawet najbardziej kontrowersyjnych zagadnień związanych z wiarą. W książce tak C.S. Lewis pisze o wizji nieba:

Nie należy przejmować się żartownisiami, którzy usiłują ośmieszyć chrześcijańską nadzieję „nieba”, twierdząc, że ani im w głowie „w nieskończoność grać na harfie”. Takim ludziom można odpowiedzieć, że skoro nie rozumieją książek dla dorosłych, nie powinni o nich rozmawiać. Wszelkie biblijne obrazy (harfy, korony, złoto itp.) To przecież nic innego, jak symboliczna próba wyrażenia tego, co niewyraźne. [...] Ktoś, kto rozumie te symbole dosłownie, równie dobrze mógłby uznać, że Chrystus - nakazując nam być podobnymi do gołębi - chciał, abyśmy składali jaja.

Tęsknota za Niebem jest szczególnie uwypuklona w „Podróży Wędrowca do Świtu”.

Pojawia się ona kilkakrotnie.

Najbardziej znamienne są słowa Łucji, które wypowiada pod sam koniec książki do Aslana: „Tu nie chodzi o Narnię, wiesz przecież – łkała Łucja – tu chodzi o CIEBIE.”. Chrześcijanin mógłby powiedzieć do Chrystusa „Tu nie chodzi o Niebo, wiesz przecież. Tu chodzi o CIEBIE.”

TWOJA KOLEJ

1. Czy tęsknota za Niebem i tęsknota za Bogiem to dwie takie same rzeczy?
2. Co ma na myśli Rycypisk na początku podróży, kiedy przywołuje wersy wypowiedziane mu przez nianię, gdy był jeszcze w kołysce:
*Gdzie się niebo z wodą spotka,
gdzie się fala robi słodka,
Rycypisku, bez wątpienia
spełnisz wszystkie swe pragnienia;
tam jest Ostateczny Wschód.*
3. Od jakiego momentu życia człowiekowi towarzyszy tęsknota za Niebem? Odpowiedz w odniesieniu do „Podróży Wędrowca do Świtu”.
4. Czy w dzieciach przemierzających Narnię odbicie może znaleźć każdy czytelnik, także dorosły?

Imię i Nazwisko _____

PROPOZYCJA DODATKOWA

PRACA W GRUPIE (SZKOŁA PODSTAWOWA)

Tworzenie gry planszowej. Plansza będzie przedstawiać podróż, która powinna objąć wszystkie wyspy, pojawiające się w książce, a jej zakończeniem winna być kraina Aslana, bohaterowie będą zmierzać ku Niebu, które jest kresem wędrówki i zarazem ostatnim miejscem na planszy. To należy zaakcentować, konstruując grę. Każdemu zdarzeniu należy podporządkować takie oznaczenie, jak w grach planszowych (np. Burza – aby ją przecześć, czekasz kolejkę). Opisy tworzą instrukcję. Najciekawsza część projektu to tworzenie samej planszy do gry i pionków, które mogą przedstawiać postacie głównych bohaterów. Rozgrywka może być podczas kilku lekcji nagrodą dla uczniów, którzy wykazali się podczas zajęć aktywnością.

MATERIAŁY DLA KATECHETÓW

KATECHETO! Chcesz pogłębić swoją wiedzę na temat „Opowieści z Narnii” oraz elementów chrześcijańskich w twórczości C.S. Lewisa i wykorzystać je w procesie nauczania na lekcji religii? Spróbuj sięgnąć do tych źródeł:

- Colin Duriez: *Przewodnik po Narnii*. Przełożył Jan J. Franczak. Wydawnictwo M, Kraków 2005
- Danuta Anusiak: *Opowieści z Narnii. Część 3. Opracowanie, analiza, streszczenie*. Wydawnictwo Edukacyjne Literat, Międzyrzecz 2009
- Ryken Leland, Mead Marjorie Lamp: *Przez Starą Szafę. Przewodnik dla miłośników Narnii*, Wydawnictwo Espirit, Kraków 2006
- *Lew, czarownica i stara szafa* DVD; *Księżę Kaspian* DVD
- C.S. Lewis: *Chrześcijaństwo po prostu. Dla tych, którzy chcieliby wierzyć, ale intelekt im nie pozwala*, przełożył Piotr Szymczak, Media Rodzina, Poznań 2002
- C.S. Lewis: *Cztery miłości* Media Rodzina, Poznań 2010
- C.S. Lewis: *Cuda*, Media Rodzina, Poznań 2010
- Mark Eddy Smith: *Zew Aslana. Chrześcijańska droga do Narnii*, Wydawnictwo Espirit, Kraków 2006

PRZECZYTAJ
ZANIM ZOBACZYSZ!

Poznaj świat Narnii we wszystkich siedmiu tomach „Opowieści z Narnii” C. S. Lewisa, wydanych przez Wydawnictwo Media Rodzina:

Lew, czarownica i stara szafa

Księżę Kaspian

Podróż „Wędrowca do Świt”

Srebrne krzesło

Koń i jego chłopiec

Siostrzeniec czarodzieja

Ostatnia bitwa

FILMOGRAFIA Reżyseria: Michael Apted; produkcja: Mark Johnson, Andrew Adamson i Philip Steuer; kierownictwo produkcji: Douglas Gresham i Perry Moore; scenariusz: Christopher Markus, Stephen McFeely i Michael Petroni; GŁÓWNI AKTORZY Lucja: Georgie Henley Edmund: Skandar Keynes Kaspian: Ben Barnes Eustachy: Will Poulter Rycypisk: Simon Pegg